

Iäkkäiden kaupunkilaisten hyvinvointi- ja terveystarkastuksia koskeva valtuustoaloite

85/00.01.02/2021

KV 01.02.2021 § 12

Valtuutettu Lotta Saarenmaa luki allekirjoittamansa iäkkäiden kaupunkilaisten hyvinvointi- ja terveystarkastuksia koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Ikäihmisten määrä Suomessa kasvaa lähivuosina nopeasti. Kuntatasolla se tarkoittaa ikääntyneiden kuntalaisten määrän kasvua. Väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä 25,6 prosenttia on yli 65-vuotiaita. Ikääntyvien määrän lisääntyminen näkyy väistämättä myös kunnan terveystarkastusten käytössä.

Kunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on pitää huolta kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Yksi tehokkaimmista keinoista terveyden ja toimintakyvyn ylläpidossa on ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Monesti esimerkiksi toimintakykyyn vaikuttavat sairaudet, kuten muistisairaudet, havaitaan vasta, kun ne vaikuttavat ikäihmisen tai heidän lähipiiriinsä arkeen. Myös vanhusten keskuudessa kasvava yksinäisyys voi olla hankala havaita, mikäli ikäihmisellä ei ole palvelukontakteja. Tällaisissa tilanteissa ikäihmisen itsensä tai hänen läheistensä voi olla hankala hakeutua palveluiden piiriin, kun avun tarve on kasvanut jo suureksi.

Yhtenä ratkaisuna voisivat olla koko ikäluokan kattavat sairaanhoitajan vastaanotot, joihin jokainen tiettyyn ikäluokkaan kuuluva ikäihminen saisi kutsun täyttäessään 70, 75 ja 80 vuotta, tarvittaessa myös 85 vuotta. Vastaanotolla kartoitettaisiin ikäihmisen palvelun tarve, fyysinen ja henkinen toimintakyky sekä arjen sujuminen. Vastaanottokäynnin pohjalta mahdollisten lisäpalveluiden pariin ohjaaminen ei vaatisi enää terveyskeskuskäyntiä. Terveystarkastukset tukisivat jo toteutettavaa, erikseen pyydettävää palvelutarpeen kartoitusta, joka ei välttämättä tavoita koko ikäluokkaa. Uskonkin, että uuden toimintamallin avulla Forssa pystyisi edistämään vanhusten toimintakyvyn ylläpitämistä, kotona pärjäämistä ja parantamaan yleisesti niin ikäihmisten kuin heidän lähipiiriinsäkin hyvinvointia.

Jossakin kunnissa, kuten Uudessakaupungissa, vanhusten matalan kynnyksen arviointi-, ohjaus- ja neuvontapaikkana toimii niin sanottu seniorineuvola, jossa toteutetaan myös esitetyn kaltaisia 70-vuotiaiden hyvinvointi- ja terveystarkastuksia.

Esitämmekin siis, että:

1. Forssan kaupunki ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä laativat suunnitelman vanhusten hyvinvointi- ja

terveystarkastusten järjestämisestä kaikille, 70-, 75-, ja 80 vuotta täyttävälle kuntalaisille.

2. Forssan kaupunki ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä aloittavat ikääntyvien hyvinvoinnin kartoittamiseen tähtäävät, sairaanhoitajan tekemät hyvinvointi- ja terveystarkastukset 70, 75 ja 80 vuotta täyttävälle forssalaisille. Tarvittaessa terveystarkastukset voidaan ulottaa myös 85-vuotiaisiin. Vastaanottokutsut lähetettäisiin vuosittain kyseisenä vuonna määritetyn iän täyttävälle kuntalaisille.”

Lotta Saarenmaan lisäksi valtuustoaloitteessa olivat mukana valtuutetut Sanni Grahn-Laasonen, Jouko Haonerä, Jaana Lähteenkorva, Turkkali Mali, Mika Penttilä, Minna Penttilä ja Ossi Stenholm sekä varavaltuutetut Päivi Honkala ja Riikka Kinnunen.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 08.02.2021 § 38

Valmistelija Kaupunginsihteeri

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteessa tarkoitettua asiasta Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän lausunnon.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 08.05.2023 § 173

Valmistelija Hallintojohtaja Hanna Saarni, puh. 040 573 6133, hanna.saarni@forssa.fi

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä on toimittanut liitteen mukaisen yhtymähallituksen 22.11.2021 § 208 lausunnon asiaan. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän terveydenhoitoa koskevat palvelut ovat siirtyneet Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle. Hyvinvointialue määrittelee yhdenmukaisesti palvelunsa koko Kanta-Hämeen alueelle, joten jos kaupunki haluaa tarjota aloitteen mukaista palvelua asukkailleen ilman, että se kuuluu hyvinvointialueen palvelukokonaisuuteen, se tulisi kilpailuttaa ja ostaa. Terveystarkastuksen hinta yksityisillä toimijoilla vaihtelee tarkastuksen laajuudesta riippuen jonkin verran alle 100 €:sta ylöspäin, jolloin karkeasti arvioiden ehdotuksen kustannusvaikutus terveystarkastusten osalta olisi seuraava, jos yhden tarkastuksen hinta olisi 100 € ja kaikki ikäluokan edustajat osallistuisivat tarkastukseen:

Ikäluokka	Ikäluokan suurus	Kustannus
70-vuotiaat	265 kpl	26 500 €

75-vuotiaat	330 kpl	33 000 €
80-vuotiaat	170 kpl	17 000 €
yhteensä	765 kpl	76 500 €

Lisäksi tulisi ratkaista miten asiakasta ohjataan eteenpäin terveystarkastuksissa mahdollisesti ilmitulleiden jatkotoimia vaativien terveydellisten asioiden kanssa. Tämä edellyttäisi prosessin suunnittelua yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, jotta mahdollinen tarvittava hoitopolku olisi sujuva asiakkaan näkökulmasta.

Kuntien rooli hyvinvoinnin edistäjänä on sote-uudistuksen myötä tullut entistäkin keskeisemmäksi ja siinä painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä, mitä aloitteen mukaiset terveystarkastukset osaltaan kyllä tukisivat. Kuntien ja hyvinvointialueiden mukaisessa tehtävänjaossa terveystarkastukset kuitenkin kuuluvat hyvinvointialueiden toimintakenttään, joten kaupungin ei ole tarkoituksenmukaista organisoida osin hyvinvointialueen kanssa päällekkäisiä toimintoja. Sen sijaan tulee varmistaa hyvä tiedonkulku ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa, jotta kaupunki osaa kohdistaa hyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettuja resursseja oikein ja asiakkaiden tarpeisiin vastaten. Aloitteen mukaisten terveystarkastusten järjestämiseen tarvittava resurssi on tarkoituksenmukaisempaa kohdentaa kunnan ydintehtäviin kuuluviin hyvinvoinnin edistämistä tukeviin toimenpiteisiin ja huolehtia edunvalvonnallisilla keinoin hyvästä tiedonkulusta ja yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa sekä riittävästä terveystarkastuksiin liittyvistä palveluista hyvinvointialueen tuottamina.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, puh. 03 4141 5260

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

1. merkitsee tiedokseen Forssan Seudun Hyvinvointikuntayhtymältä tulleen lausunnon ja yllä olevan aloitevastauksen ja pyytää hyvinvoinnin edistämistä vastaavia tahoja kiinnittämään huomiota hyvinvointialueen kanssa tapahtuvaan vuoropuheluun, jotta hyvinvointia edistävät toimet osataan suunnitella ja kohdentaa asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja oikea-aikaisesti.

2. ehdottaa valtuustolle, että se merkitsee tiedokseen Forssan Seudun Hyvinvointikuntayhtymältä tulleen lausunnon, yllä olevan aloitevastauksen ja kaupunginhallituksen päätöksen sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.